

XLV.

Betænkning

i Sagen

om Forslag til Lov om Rigsretten.

(Afgiven af Landsthingets Udvalg.)

I Rigsdagens 1ste Sæssion i 1850 behandlede det ærede Landsthing et af Regjeringen fremlagt Udkast til en Lov om Rigsretten, og i Anhanget Nr. 2 for 2den Sæssion 1850, Pag. 25—32, findes dette Lovforslag, som det kom til Folkethinget, hvor det ikke blev fremmet. Regjeringen havde i hiint ældre Udkast sluttet sig til Forsølgningssmaaden for Høiesteret, idet den ansaae det nødvendigt, hvad de almindelige Procesregler angaaer, at slutte sig til den bestaaende Lovgivning; den erkjendte, at, naar i en kommende Tid efter Grundlovens § 79 Nævninger bleve indførte i den almindelige Retspleie med Hensyn til Misgerningsfager og Sager om politiske Lovovertrædelser, maatte den foreslaaede Forsølgningssmaade i adskillige Punkter forandres, navnlig i Henseende til den foreløbige Undersøgelse af de for Rigsretten hørende Sager, og at da vilde Tiltaltes og Vidners Afhørelse sandsynligviis komme til at foregaae for selve Rigsretten umiddelbart for Sagens Paakjendelse, ligesom i de Sager, hvor Nævninger skulle domme om Facta; men Regjeringen antog, at en saadan fra den nu bestaaende aldeles forskjellig Rettergangsmaade, der forudsætter Indførelsen af nye Retsformer og beskyttende Institutioner, ikke kunde bringes til Anvendelse ved en enkelt Domstol, saalange det nye System ikke forøvrigt var indført i Riget. Landsthinget fandt ingen Betænkelse ved at fremme hiint ældre Lovudkast, vistnok i Erkjendelse af, at Genhed i Anskuelse er ønskelig i nærbeslagtede Love, at det var uvis, naar og hvorledes Grundlovens § 79 vilde blive gennemført i den criminelle Retspleie i Almindelighed, og at, saalange dette ikke var skeet, talte vægtige Grunde for i det Væsentlige at slutte sig til den bestaaende Retsstilstand, selvfølgelig under Forbehold af Forandringer

i samme Hovedretning, som den almindelige Lovgivning i Fremtiden maatte komme til at følge.

I Betragtning af de Anskuelse, som gjorde sig gjældende i Folkethinget, og hvorefter Principet i Grundlovens § 79 formeentligen burde søges gennemført i Loven om Rigsretten, uden at afvente Omordningen af den almindelige Retspleie, tog Regjeringen Sagen under fornyet Behandling, og Frugten af denne var det Lovudkast, som, efter at have modtaget nogle Ændringer i det andet Thing, nu foreligger til Landsthingets Bedømmelse.

Ministeriet har i Motiverne udtalt, at den i Grundlovens § 79 bestemte Offentlighed og Mundtlighed, der saasnart og saavidt som muligt skal gennemføres ved hele Retspleien, er bragt til Anvendelse i det nye Udkast, men at som Følge af, at Grundfætningen om en saadan Offentlighed og Mundtlighed endnu ikke er bearbejdet i sin Almindelighed, havde Udkastet neppe undgaaet visse Ufuldstændigheder og andre Mangler, og at det maa ansees uvis, om de Regler, som i visse Henseender ere fulgte, senere, naar Sagen er bleven undertastet en almindelig og udømmende Bearbejdelse, ville findes at være de rigtige, i hvilken Henseende det særligt er udhævet, at der kan tvistes meget om, hvilket Forhold der bør være mellem den foreløbige Undersøgelse og Hovedforhandlingen i selve den dømmende Ret, og hvilken Deeltagelse i Bewiisførelsen der bør indrømmes Sagsøgerne. Det er derfor udtalt, at Loven maa skee tildeels kun vil blive foreløbig, og at den, naar den øvrige Retspleie er omordnet, muligen vil blive undertastet flere Forandringer.

De Betænklichkeiten, Ministeriet saaledes selv har udtalt, kan Udvalget ikke Andet end at dele; men ikke desto mindre finder man sig ikke foranlediget til at fraraade Sagens Fremme, da der ikkun kan vælges imellem tvende Alternativer, nemlig enten at vedtage en Lov, hvis fremtidige Bestaaen vil afhænge af den almindelige Retspleies Udvikling, og der forsaavidt tildeels maa ansees som foreløbig, eller indtil Videre ingen Lov at faae om Forsølgningssmaaden for Rigsretten, og da det, om man end tør haabe, at Rigsretten ikke vil faae nogen Sag at be-